

8. Komite, Komisyon ve Çalışma Grupları

8.1. Mesleki Uygulama ve Denetim Komitesi Çalışmaları

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Mesleki Hizmetler Genel Müdürlüğü tarafından 2012 yılında yayımlanan 1310 sayılı genelge ile Sicil Durum Belgesinin kaldırılması ile başlayan süreç ve sonrasında yönetmeliklerde yapılan değişiklikler sonucunda mesleki denetimde yaşanan sorunlar, ilgili mevzuat, mesleki kısıtlılıkları olan meslektaşlarımız hakkında kurumlara yazılan yazılar ve gelen cevaplar konusunda ortak görüş oluşturmak üzere temsilcilerimizle toplantılar yapıldı.

Yönetmelik ve şartnamelerimizin daha çok serbest mimarlık hizmeti üreten mimarlara yönelik olması, ancak süreç içerisinde hizmetlerin çeşitlilik kazanmış olmasından dolayı yönetmelik ve şartnamelerimizde tanımlanmamış mesleki hizmetlere ilişkin çalışma yapılmasına karar verildi.

Mimarların tasarım, uygulama, denetim süreçlerinde mimarlık hizmet bedelleri ve telif hakları açısından yaşadıkları sorunların tespiti ve çözümü amacıyla düzenlenen çalıştaylara katkı sağlandı. Mimarlar Odası Genel Merkezi tarafından düzenlenen “Serbest Mimarlar Çalıştayı”, “Fikri Haklar Çalıştayı” ve “Yapı Denetim Çalıştayı”na katkı sunmak amacıyla İstanbul Büyükşehir Şube olarak çalıştaylarda aktif görev aldık.

Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliği Taslağı hakkında oda görüşü hazırlanması amacı ile de toplantılar düzenlendi. Taslak hakkında şubemiz görüşünü yapılan toplantıyla merkeze aktararak bakanlığa gönderilen oda görüşüne katkı sağladık.

8.2. Yapı Malzemeleri Komitesi

TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükşehir Şubesi 44. Dönem Yönetim Kurulu'nun davet ettiği üyeler ile oluşturulan Yapı Malzemeleri Komitesi ilk toplantısını 28 Nisan 2016 tarihinde gerçekleştirdi.

7 Eylül 2016 tarihinde gerçekleştirilen ikinci toplantıda çalışma programı ana başlıkları, bilim kurulu, yayın kurulu vb komite kurullarının oluşturulması ve komite çalışma takvimi belirlenerek karar altına alınırken, üçüncü toplantı 28 Eylül 2016 tarihinde gerçekleştirildi.

Bu süre zarfında altı kez toplanan Yapı Malzemeleri Komitesi'nde yayımı-

na bir süre ara verilen *Mimarlıkta Malzeme* dergisinin yeniden çıkarılması, 7. Ulusal Yapı Malzemesi Kongresi ve Sergisi'nin gerçekleştirilmesi gibi önemli kararlar alınmış ve çalışma programında bu hususlara yer verilmiştir. Çalışma Raporumuz yayıma hazırlanırken *Mimarlıkta Malzeme* dergisinin 25. sayısının tüm hazırlıkları tamamlanmış, sayfa yapımında son aşamaya gelmişti. (*Mimarlıkta Malzeme* dergimiz ve 25. sayı içeriği hakkında daha ayrıntılı bilgi için bkz. 11.1.6.)

8.3. Uluslararası İlişkiler Komitesi

44. çalışma döneminde de bir önceki dönemde olduğu gibi yabancı ülke mimar ve öğrencilerinin ziyaretlerine ev sahipliği yaptık. Berlin Mimarlar Odası ile birlikte 'Berlin'de Konut Yapımı. Kim Kimin İçin İnşaat Yapıyor' konulu sergiyi 12 Mayıs 2017 tarihinde açtık (Bkz. 9.25.7). Sergiyle birlikte 13 Mayıs'ta Alman mimarlarla birlikte bir sempozyum düzenleyerek karşılıklı fikir alışverişinde bulunduk (Bkz. 9.17). Serginin takip eden aylarda diğer şubelerde de sergilenmesi için girişimde bulunduk.

8.4. Sürekli Mesleki Gelişim Merkezi (SMGM)

Meslektaşlarımıza, "mesleki formasyonlarını sürekli geliştirme ortamlarını, olanaklarını ve fırsatlarını sunmak; mevcut deneyimleriyle birlikte bilgilerini güncelleştirmek, edindiği yeni bilgi ve becerilerini değerlendirmek ve –en önemlisi– bunları mesleki referansları haline getirmek" amacıyla başlatılan Sürekli Mesleki Gelişim Merkezi (SMGM) çalışmaları, 44. çalışma döneminde –nicelik ve nitelik olarak zenginleştirilmeye çalışılarak– devam etti.

"Yetkilendirme", "bilgilendirme" ve "kişisel gelişim" eğitimleri olmak üzere amaçlarına göre üç gruba ayrılan SMGM eğitimleri, 44. dönemde de, her yıl yayımlanan "SMGM Çalışma Usul ve Esaslarına İlişkin Yönergeler" doğrultusunda sürdürülmüştür. Bilgilendirme eğitimlerine olan talep bu dönemde de yükselme göstermezken, yetkilendirme eğitimleri (Enerji Kimlik Belgesi Uzmanlığı, Kamulaştırma Bilirkişiliği, Bilirkişilik Temel Eğitimi vb) ve bilgisayar tasarım eğitimlerine olan ilgi artarak devam etmiştir.

Bu artan talep doğrultusunda 44. dönemde bilgisayar destekli tasarım eğitimlerimizin kapsamı ve içeriği zenginleştirilmiş, bu kapsamın gerektirdiği altyapı ve donanım gereklikçe yenilenmiştir. Ayrıca çalıştıkları alanlarda kendilerini geliştirmek ve farklı/yeni alanlara yönelmek isteyen meslektaş-

larımız için, yetkilendirme eğitimi alanlarının zenginleşmesine yönelik (“iş sağlığı ve güvenliği”, “şantiye yönetimi”, “yapıda erişilebilirlik” vb) Genel Merkezce yürütülen çalışmalara katkı sağlanmaktadır.

Düzenlediğimiz mesleki etkinliklerin SMG kapsamında kredilendirilerek üye bilgi sistemine işlenmesi sağlanmış ve bu etkinlikler (kongre, konferans, panel, sempozyum, seminer, söyleşiler, atölye çalışmaları vb) programladığımız eğitimlerle birlikte düzenli olarak duyurulmuştur.

44. çalışma döneminde, SMG kapsamında gerçekleştirilen eğitim ve etkinliklerimiz raporumuzun “10. Meslek İçi Eğitimler” bölümünde listelenmiş ve ayrıntılı katılım bilgisi verilmiştir.

8.5. Yarışmalar Komisyonu

Ulusal ve bölgesel düzeyde açılacak yarışmaları desteklemek ve Mimarlar Odası Merkez Yarışmalar Komitesine destek olmak amacıyla kurulan komisyon bölgemizde idareler tarafından açılan ulusal bazı yarışmalar ya da bölge temsilciliklerimiz tarafından düzenlenen öğrenci yarışmalarının organizasyonlarına teknik destek sağlamanın yanı sıra, merkezi düzeyde yürütülen çalışmalar için de bir dizi destekleyici çalışma yapmaktadır.

Komisyon, öncelikli hedefi olarak, ulusal düzeyde açılmış tüm yarışmaların verilerinin internet üzerinden üye ve araştırmacı kullanımına da açılacak bir arşiv ve bilgi bankasında derlenerek düzenlenmesini belirlemiştir. Bu amaçla Mimarlar Odası Ankara Şubesi tarafından yapılmış olan ve 1930-2004 tarihleri arasındaki yarışmaları içeren Yarışmalar Dizininin bitiş tarihi olan 2004 yılından bugüne olan yarışmaların bilgilerinin derlenmesine ve verilerinin girilmesine başlanmıştır. Öncelikle 2004-2017 yılı arası verilerinin detaylı şekilde görülebileceği arşivin üye kullanımına Nisan 2018’de açılması planlanmaktadır.

Komisyon ayrıca Mimarlar Odası Merkez Yönetim Kurulu tarafından 2018 Mart ayında yapılması planlanan Yarışmalar Çalıştayı’na da teknik destek sağlamaktadır.

8.6. Kentsel Arkeoloji Sempozyum Komisyonu

İstanbul Arkeologlar Derneği ile ortaklaşa düzenlenecek olan sempozyum için yine aynı dernekle ortak kurulan komisyon ilk iki toplantısında yapıla-

çak sempozyumun çerçevesi ve içeriğine yönelik farklı öneriler geliştirmiş ve bir bilimsel danışma kurulu oluşturmuştur. 2018 yılı içerisinde yapılması planlanan Kentsel Arkeoloji Etkinliği'ne yönelik farklı öneriler bir sonraki toplantıda bilimsel danışma kurulu ile tartışılarak olgunlaştırılmıştır. İstanbul ağırlıklı olmak üzere kentsel arkeolojinin kentler için potansiyelinin ve öneminin tartışılıp vurgulanacağı etkinlikte kentsel arkeolojinin kavramsal çerçevesi, İstanbul için tarihçesi ve gelişimi, büyük altyapı projelerinden doğan kazılar, konut ve iş alanı bölgelerindeki küçük ölçekli kazılar, halihazırda kazılmış alanların kent yaşamına katılımı gibi farklı başlıklar ele alınacaktır. Komisyon çalışmaları halen devam etmekte, yapılacak etkinliğin 3 günlük bir sempozyum ya da Mayıs 2018'de başlayarak üç aylık aralıklarla birer günlük oturumlardan oluşan, her konu başlığının ayrı bir oturumda ele alınacağı ve yaklaşık 2 yıl sürecek bir etkinlik halini alması planlanmaktadır.

8.7. Kent Mücadelesi Odaklı Dijital Veri Tabanı Haritalama Çalışması

TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükşehir Şubesi ve Şehir Plancıları Odası İstanbul Şubesi'nin arşivlerinden yola çıkarak, İstanbul Metropolitan Alan ölçeğinde, "kent suçu" kapsamına giren plana aykırı, usulsüz yapılaşmaları haritalayarak kamusal bir veri tabanı oluşturulması öngörülen çalışmanın geliştirilmesi amacıyla Şehir Plancıları Odası İstanbul Şubesi Yönetim Kurulundan Y. Barış Göğüş, Caner M. Doğançayır, Mimarlar Odası İstanbul Büyükşehir Şubesi Yönetim Kurulundan Eser Yağcı, bağımsız araştırmacı Murat Tülek ve ilgili araştırmacıların katkılarıyla dijital veri tabanı haritalama projesi için ön hazırlık toplantıları yapılmıştır. Mimarlar Odası öncülüğünde iki odanın kent meselelerine müdahil olduğu konular ve müdahil olma biçimlerinin tasnif edilip, konuları, doğa ve kent üzerindeki etkilerine göre sınıflanarak açık kaynak haritalanması, bir kent araştırmaları merkezinin de dijital nüvesini oluşturma potansiyeli ile değerlendirilmiştir. Mimarlar Odası ÇED Sekreteri Mücella Yapıcı'nın değerlendirmeleri ve odamız yönetim kurulunun görüşleri ile haritalama çalışmasının takvimlendirilmesi, etaplanması, dijital altyapı ve bütçe öngörülerinin değerlendirilmesine yönelik şube Yönetim Kurulunun 25.07.2017 tarihli 5 No'lu kararıyla çalışmanın Şehir Plancıları Odası İstanbul Şubesi ile birlikte biçimlenmesi kararlaştırılmıştır.

İnternet sitesinin açılmasından itibaren sürekli olarak güncellenecek çalışmanın amaçları,

- TMMOB bünyesinde bulunan başta Mimarlar Odası İstanbul Büyükşehir Şubesi ve Şehir Plancıları Odası İstanbul Şubesi (ilerleyen aşamalarda diğer odalar ve farklı arşivlerle genişletilebilir) arşivlerinin kamuya açık, şeffaf hale getirilmesi;
- İstanbul'un hareketli ve çoğunlukla usulsüzlüklerle dolu inşaa faaliyetlerini içeren ve mevcut hali ile konunun uzmanlarının dahi zorlandığı takip sürecinin kamunun takibini kolaylaştıracak biçimde görselleştirilmesi;
- Bir yandan basit diliyle konunun uzmanı olmayanlara da hitap ederken, diğer yandan İstanbul kentleşmesinin farklı boyutları üzerine yapılacak akademik çalışmalara detaylı ve bütüncül bir altlık oluşturması;
- İki meslek örgütünün mesleki sorumluluk ve çevreye karşı sorumluluk kapsamında kent üzerine müdahil olduğu davaların gerekçelerini açık ve görünür hale getirmek

olarak tanımlanmıştır.

Yönetim Kurulumuzun 19.09.2017 tarihli ve 1 No'lu kararı ile "25.07.2017 tarih ve 44/58-5 sayılı 'Kent Suçları Haritalama' çalışmasının başlatılması yönündeki kararına bağlı olarak, hazırlanan çalışma programında Beyoğlu bölgesine öncelik verilerek, verilerin oluşturulması, belgelerin tasnifi ve haritanın oluşturulması konularında çalışma yapmak üzere 44. dönem sonuna kadar yarı zamanlı olarak Caner Murat Doğançayır ve Ömer Farisoğulları'nın görevlendirilmelerine, ücretlerinin emsal çalışanlarımızın ücretleri dikkate alınarak belirlenmesine, interaktif haritanın yer aldığı web sitesinin yapılması ve site altyapısı tasarım ve yazılımının güncellenmesi için SAHADATA Araştırma ve Danışmanlık Ltd. Şti. adına Murat Tülek'in verdiği teklifin yeniden revize edilerek kabulüne, hizmet ve iş akdi sözleşmelerinin yapımı için yürütme kurulunun yetkilendirilmesine" karar verilmiştir. Böylelikle ivedilikle çalışmanın ilk aşamasını oluşturan oda arşivleri incelenmeye başlanmıştır.

İlk aşamada Mimarlar Odası'nın arşivinde bulunan ve bir kısmı dijitalleştirilmiş belgeler Beyoğlu özelinde incelenmiş, tüm belgelerin dökümü yapılmıştır. 353 dosyadan oluşan bu belgeler aşağıdaki ana başlıklar altında toplanmıştır:

- Hukuki süreçler ile ilgili belgeler
  - Dava dilekçeleri
  - Suç duyuruları
  - İddianameler
  - Kararlar
  - Bilirkişi Raporları
- Projeler, imar planları ve raporları
- Haberler, gazete kupürleri, fotoğraflar
- Makale, görüş yazısı vd

İkinci aşamada ise Mimarlar Odası İstanbul Büyükşehir Şubesi'nin 31. ve 43. dönemler (1990-2016), Şehir Plancıları Odası İstanbul Şubesi'nin ise 2. ve 13. dönemler (1992-2016) arasında yayımladığı çalışma raporları incelenmiş ve odaların yaptığı tüm çalışmalarla ilgili ayrıntılı bir döküm yapılmıştır. 2033 vakadan oluşan bu dökümde iki odanın çalışmaları aşağıdaki başlıklar altında toplanmıştır:

- Hukuki süreçler
  - Davalar
  - İtirazlar
  - Suç duyuruları
- Bildiri, görüş ve raporlar
  - Bildiriler
  - Teknik Raporlar
  - Görüşler
  - Örnek ÇED raporları
  - Kentleşme ve planlama çalışmaları
- Basın açıklamaları
- Etkinlikler ve toplantılar
  - Atölyeler
  - Sempozyumlar
  - Kongreler
  - Paneller
  - Forumlar
  - Diğer etkinlikler
  - Plan inceleme ve değerlendirme toplantıları

Şubat ayı sonunda, Beyoğlu ilçe sınırları dahilinde odaların “kent meselesi” olarak ele aldığı dosyaları içerecek şekilde, kullanıcıların niteliklerine göre (konum, kapsam, aktör vb) farklı renklerle ayrıştırılacak etiketlerle ya da haritalama projesi veri tabanı genelinde etiket ile arama yaparak, o etiketle ilişkilendirilen tüm projelere ulaşılabilecekleri web sitenin açılması hedeflenmiştir. Şube Genel Kurulu sürecinde açılması hedeflenen veri tabanı / web sitesinin tamamlanması yönünde aşağıdaki aşamalar üzerinde çalışılmaya devam edilmektedir:

- Sitenin ön tasarımının yapılması ve onayı;
- Ön tasarımda mutabık olunan kararlar doğrultusunda sitenin tasarımının tamamlanması;
- Arşivde bulunan, ancak dijitalleşmemiş belgelerin dijitalleştirilmesi;
- İçerik eksikliklerinin tamamlanması ve veri tabanına girilmesi;
- Arşivde bulunan haritaların koordinatlanması ve siteye eklenebilir formata getirilmesi;
- Koordinatlanmış haritalar üzerinden proje alanlarının vektörel çizimlerinin yapılması;
- Web sitesi yazılımının tamamlanması.

Çalışmanın İstanbul bütününe kapsamı yönünde bundan sonraki dönemde görevi teslim alacak yönetim kurulunun da önem arz eden diğer ilçelerin tamamlanması yönünde irade göstermesi önem arz etmektedir.

8.8. Tarih Çalışma Grubu

Mimarlar Odası tarihini derlemek, bu amaca yönelik olarak oda arşivinin derlenmesine katkı sağlamak, “Mimarlık Müzesine Doğru” başlığı altında çalışmalar yürütmek, şube bünyesinde daha önce gerçekleştirilen sözlü tarih çalışmalarını devam ettirmek ve yayına dönüşmesini sağlamak gibi alanlarda çalışma yürütmek üzere “TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi Tarih Çalışma Grubu” oluşturulmuştur. Bu konularda yardımcı olabileceğini, katkı yapabileceğini düşündüğümüz meslektaşlarımızdan bir Danışma Kurulu da belirlenmiştir.

Öncelikle bir çalışma programı hazırlanmış ve dönem içerisinde yapılması düşünülenlerle sınırlı olmayan bir program taslağı tartışmaya sunulmuştur. Bu program üzerine katkı yapmaları için Danışma Kurulu üyeleriyle bir toplantı gerçekleştirilmiş ve programın ayrıntılarının zenginleştirilmesi sağlanmıştır.

Yapılması düşünölen çalışmalar ve bu d6nem içerisinde gerçekleşenler aşağıda belirtilmiştir.

8.8.1. Çalışma Konuları

Belirlenen alışma konuları arasından d6nem sonuna kadarki s6re dikkate alınarak 6ncelikli olanların kararlaştırılması amacıyla 6neri hazırlanmıştır.

8.8.1.1. Mimarlık M6zesi alışmaları

Yıllardır çeşitli olanaklarla s6rd6r6lmeye çalışılan “Mimarlık M6zesi” fikrinin canlı tutulması, elimizdeki malzemenin derlenmesi ve geliştirilmesi y6n6nde şube b6nyesinde bir çalışma başlatılması hedeflenmiştir.

İstanbul B6y6kkent şubesi Karak6y binasında uygun g6r6lecek bir alanda kilimli dolaplarla m6ze çalışmalarının m6tevazı bir şekilde başlaması hedeflenmiştir. Mevcut malzemenin envanterinin hazırlanması, bu konuda y6n6temin belirlenmesi için araştırma yapılmış, bu alanda kullanılan bilgisayar programları satın alınmıştır.

D6nem sonunda, 45. Genel Kurul sırasında açık kalacak şekilde eldeki malzemenin 9 şubat 2018’den itibaren sergilenmesi hedefi doğrultusundaki çalışmalar raporumuz yayıma hazırlanırken son aşamasına ulaşmıştı (Bkz. 9.25.12). Bu kapsamda Genel Merkez’de bulunan malzemelerin de İstanbul’a getirilmesiyle odaya bağışlanan objelerin demirbaş kayıtlarının işlenmesi ve sergiye hazır hale getirilmesi sağlanmıştır.

Danışma Kurulundaki 6neriler çerçevesinde “Mimarlık M6zesine Doğru” kapsamındaki serginin farklı katkılarla zenginleştirilmesi g6ndeme gelmiş, serginin daha sonra şube binasında sabit bir yerde d6zenli olarak açık tutulması için mek6n d6zenlenmesi hedeflenmiştir.

8.8.1.2. S6zl6 Tarih alışmaları

şube b6nyesinde daha 6nce gerçekleştirilen s6zl6 tarih g6r6şmeleri kayıtları g6zden geirilmış ve yayına hazır hale getirilmeye çalışılmıştır.

Bu kapsamda ilk olarak Aydın Boysan’la yapılan g6r6şmeler, yayın organlarımızdaki Aydın Boysan’la ilgili yazılarla birlikte derlenerek yayına d6n6řt6r6lm6řt6r (Bkz. 11.2.10). Bu yayın, benzer yayınlar için model olarak tasarlanmıştır.

Tablo 1.

Dönemler	İsimler	Görüşme yapıldı	Deşifre geldi	Görseller geldi	Yayında	Yardımcı isimler
Eski Söyleşiler	Afife Batur	*	*			Ayşe Akyıl - İrem Küreğibüyük
	Aydın Boysan (Vefat etti)	*	*	*	*	Burak Boysan
	Cahide Tamer (Vefat etti)	*				Selcen Coşkun (?)
	Doğan Kuban	*				
	Hande Suher (Vefat etti)	*	*			Eser Yağcı - Saro Dadyan
	Mustafa İzberk	*				
	Sevinç Tüjümet Hadi	*				Tülin Hadi / İrem Küreğibüyük
	Turgut Cansever (Vefat etti)	*				
İstanbul Büyükşehir Şubesi	Ali Rüzgâr					Kubilay Önal
	Aydan Erim					
	Cengiz Eruzun					
	Erdal Aktulga					Kubilay Önal
	Esat Suher					Eser Yağcı - Saro Dadyan
	Güven Birkan / Çelen Birkan					
	Mücella Yapıcı					
	Ruhi Kafesçioğlu					Leyla Tanaçan / Mete Akalın
	Naci Toplar					Sami Yılmaztürk, Doğan Hasol
	Nevzat İlhan					Ebru Omay
	Nur Akın					İrem Gençer
	Tulû Baytin					Yıldız Sey / Deniz Baytin
	Yıldız Sey	*	*			Gül Köksal
	Yaşar Marulyalı					Ahmet Ersoy
	Yücel Gürsel	*				Süleyman Mazlum
	Zakarya Mildanoğlu					Saliha Arslan
Zeynep Ahunbay					Deniz Mazlum	
Anıma	Demirtaş Ceyhun					
	Engin Omacan					Sinan Omacan
	Müşfik Erem					Hasan Cevad Özdil
	Oktay Ekinci					Kerem Ekinci
Türkiye	Arif Şentek					Çetin Ünalın
	Cevat Erder					Deniz İncedayı
	Cevat Geray					
	Ergun Unaran					Çetin Ünalın
	Ruşen Keleş					
	Yavuz Önen					Çetin Ünalın
Mesele Emek Verenler	Firuzan Baytop					
	Mehmet Şener Küçükdoğu					
	Mete Göktuğ					
	Rafael Avidor					
	Hasan Çakır					
	Tan Oral					
	Yıldız Uysal					
	Ziya Payzın					
	Güncüt Akın					
Mesele Emek Verenler	Kemali Söylemezoğlu					
	Nezih Eldem					Sibel Eldem / Argun Dündar
	Nihat Toydemir					
	Utarit İzgi					
	Cengiz Bektaş					Fatma Al
Doğan Tekeli					Ebru Omay	

Gerek eski görüşmelerin güncellenmesi, gerekse de yeni görüşmeler için isim listesi hazırlanması düşünülmüş ve gelen öneriler çerçevesinde bir liste oluşturulmuştur (Bkz. Tablo 1). Bu listedeki isimlerle görüşme yapacak kişiler de belirlenmeye çalışılmış ve pek çok görüşme şube olanaklarıyla gerçekleştirilmiş, ses ve görüntü kaydı alınmış ve deşifre edilmiştir. Önümüzdeki dönemde de sürdürülecek bu çalışmaların dijital ve basılı yayınlarının hazırlanması hedeflenmektedir.

8.8.1.3. Oda Tarihi Çalışmaları

“Mimarlar Odası Tarihinden Belgeler” dizisinin oluşturulması, Mimarlar Odası tarihine katkı sağlayacak belgelerin derlenmesi, ulaşılabilir hale getirilmesi hedeflenmiştir.

Eski yönetim kurulu üyeleriyle yapılan toplantı kayıtlarının deşifre edilmesi sağlanmıştı; bunların derlenmesi, kolay ulaşılabilir şekilde düzenlenmesi gündeme gelmiştir. Eksik kalan görüşmelerin, eski yönetim kurulu üyelerinden hayatta olanların çağrılarak o dönemin gündemleri ve yapılanlar üzerinden görüşülmesi, kayda alınması programlanacaktır.

Tablo 2.

Dönemler	Dosyalar	Belgeler Tarandı	Sunuş geldi	Ön yazı geldi	Yayında	Yardımcı isimler
İstanbul Dosyaları	İstanbul BK Şube Genel Kurul Kararları					
	İstanbul BK Şube Yönetim Kurulu Kararları					
	Park Otel					
	Tarlabaşı					
	Radar Kuleleri					
	Boğaz Köprüsü, 2. Boğaz Köprüsü					
	Menderes Planları					
	Gökkafes					
	İstanbul Nâzım Planı					
	Taşkışla					
	Su Havzaları					
	Orman Alanları					
	Kız Kulesi					
	Boğaziçi Yasası					
	Boğaziçi kazıklı yollar					
	Tarihi Yarımada					
	Spor Alanlarının Dönüşümü					
	Gökdelemler					
	Haliç					

Genel Merkez Dosyaları	Özel Yüksek Okullar					
	Kayaköy					
	Pamukkale					
	Deprem					
	Afetler					
	Yerel Yönetimler					
	Askeri darbeler ve Mimarlar Odası					
	Kentsel Ulaşım Planları					
	ÇED Uygulamaları					
	Yabancı Mimarlar					
	Göç, Yoksulluk ve Mimarlık					
	Seçimler					
	Konut Sorunu					
	Mardin Sempozyumu					
	Kıyılar					
Yeni Dosyalar	AKM					
	Haydarpaşa					
	Sulukule					
	Galataport					
	3. Boğaz Köprüsü					
	3. Havaalanı					
	Tarlabası					
	Gezi Parkı					
	TOKİ					
Diğer	Mimarlık Eğitimi					
	Yarışmalar					
	Koruma Kurulu Kararları					
	Etik konular					
	Uluslararası İlişkiler					
	Ücretli Çalışanlar					
	Bilirkişilik					
	Öğrenci üyelik					
	Galata grubu					
	MSR / Mimari Stajda Rotasyon					
	Kent düşleri atölyeleri					
Oda Yapılanması	Oda Genel Kurul Kararları					
	Oda Yönetim Kurulu Kararları					
	Onur Kurulu Kararları					
	TMMOB ve Diğer Odalarla İlişkiler					
	Basında Mimarlar Odası					
	Mimarlık Yayınları					
	Mesleki Denetim					

Mevcut arşivimizin bu yönde taranması, ulaşılabilirliğinin sağlanması öncelikli olarak düşünülmüştür. İlk etapta bazı konu başlıkları çerçevesinde dijital yayına hazır hale getirilmesi hedeflenmelidir (Liste için bkz. Tablo 2). Mimarlar Odası tarihinde önemli bir yer tutan çalışma alanlarıyla ilgili sergi, günlük gazete taraması, belgeleme vb çalışmaların yapılması planlanmaktadır.

8.8.1.4. Diğer Çalışmalar

Proje arşivi oluşturulması yönünde çalışmalar yapılmıştır. Odaya gelen projelerin taranması, saklanması, dijital ortamda araştırmaya açılması gündemdedir.

Mimarlık tarihçileri tarafından yürütülen çalışmalara sergi ve panel düzenleme kapsamında destek verilebileceği gündeme gelmiştir. Ayrıca uygun görülürse proje arşivinin taranması ve korunması konularında da yardımcı olunabileceği belirtilmiştir.

Genel Merkez tarafından yürütülen Anma Programı kapsamındaki etkinlikler çerçevesinde İstanbul'da ortak çalışmalar gerçekleştirilebileceği belirtilmiştir. Maruf Önal'la ilgili yürütülen Anma Programı çalışmalarının yayın haline getirilmesi görüşülmüştür.

Sinan Ödüllü Mimarlar Programı kapsamında daha önce yayını gerçekleştirilmemiş isimlerin üzerinde çalışma yapılabileceği düşünülmüş, Doğan Tekeli ile bu yönde görüşmeler yapılmıştır.

8.9. Etik Belge Güncelleme Komisyonu

Odamız çalışmalarında daha önceki dönemlerde de yer alan Mimarlık ve Etik komisyonu 44. dönemde de yeni üyeler ve çalışma programı önerileriyle çalışmalarına başlamıştır. İlk toplantısını 5 Mayıs 2016 tarihinde yapan komisyon, H. Bülend Tuna, A. Mücella Yapıcı, Metin Karadağ, Sami Yılmaztürk, H. Sinan Omacan, Emre Torbaoğlu ve Gülay Uyan Melen'den oluşmaktadır.

İlk toplantıda Komisyonun adının "Etik Belge Güncelleme Komisyonu" olarak belirlenmesi önerilmiş ve çalışma programı için aşağıda açıklanan iki ana eksen benimsenmiştir:

1. Mimarlık alanı meslek etiği tartışmalarının çeşitli yönleri ile ele alınarak panel, söyleşi, sempozyum gibi etkinliklerle tartışılması ve tartışmaların toplumsallaşarak yaygınlaştırılması ve kayıt altına alınması.
2. Bu tartışma platformlarından doğan birikimin tartışılarak genel kabul gören öneriler doğrultusunda mevcut Mesleki Davranış Kuralları Yönetmeliği'nin güncellenmesine dair somut öneri hazırlanması ve Genel Kurula sunulması.

Komisyon üyelerin önerileriyle oluşturulan Danışma Kurulu ile 30 Mayıs 2016 tarihinde toplantı yapılmıştır. Danışma Kurulu, Bülent Tanju, Ahmet Önder, İpek Akpınar, Haydar Karabey, Figen Kafescioğlu, Kurtul Gülenç (MSÜ Felsefe) ve Berna Çelik'ten (Av., Mim. Odası İst. Büyükkent Şubesi) oluşmaktadır.

Danışma Kurulu toplantısı ve daha sonra yapılan komisyon toplantılarının ardından aşağıdaki üç ana başlıkta çalışma önerileri benimsenmiştir:

1. Mimarlar Odası Mesleki Davranış Kuralları Yönetmeliğini irdelemek ve geliştirmek üzere yapılacak çalışmalar:

- Bu doğrultuda UIA, ACE ve diğer meslek örgütlerinin metinlerini karşılaştırmalı olarak değerlendirmek;
- Genel Merkez tarafından henüz çevrilmemiş metinleri çevirtmek;
- Danışma Kurulu tarafından önerilen diğer metinleri de değerlendirmek.

2. Yayın çalışmaları:

- mimarist.org'da mesleki etik bölümü oluşturulmasını önermek ve katkı sağlamak;
- Mimarlık meslek etiği konusunu işleyen mevcut metinlerden bir bibliyografya hazırlamak ve bu metinlerden bir seçkiyi kitap haline getirmek;
- Meslek etiği el kitabının hazırlanması çalışmalarına katkıda bulunmak.

3. Etkinlik çalışmaları:

- Mimarlık öğrencilerine meslek etiği sunuşunun hazırlanması;
- Mimarlara yönelik meslek etiği sunuşunun hazırlanması;
- Meslek etiği konusunda bir panel düzenlenmesi;
- Bu alanda duyarlılığı artırmak amacıyla bir öğrenci yarışması düzenlenmesi.

Komisyonumuz bu dönem özellikle uluslararası kuruluşların metinlerini incelemek ve bibliyografya oluşturmak konusunda çalışmalarını sürdürmüştür.

Ayrıca komisyonun adının daha kapsayıcı olması nedeniyle "Mimarlık ve Etik Komisyonu" olarak değiştirilmesinin önerilmesine karar verilmiştir.

8.10. Üniversite Öğrenci Temsilcileri Komisyonu Çalışmaları

8.10.1. İznik Teknik Gezisi

Mimarlar Odası İstanbul Büyükşehir Şubesi 2016-2017 Üniversite Öğrenci Temsilcileri, 11 Aralık 2016 Pazar günü İznik'e teknik gezi düzenledi. 26 öğrencinin katıldığı gezinin durakları arasında İznik Müzesi, Ayasofya Camii, Tarihi Sultan Hamamı gibi yapılar ve İznik Gölü, seramik atölyeleri gibi doğal ve kültürel alanlar bulunmaktaydı. İznik teknik gezisi sayesinde öğrenciler, tarihle yaşayan bir kenti gözlemlene şansı edindi.

8.10.2. İstanbul Öğrenci Forumu

Mimarlık ve Eğitim Kurultayı IX, "Türkiye Mimarlık ve Eğitim Politikaları" teması çerçevesinde 16-17 Kasım 2017'de Ankara'da ODTÜ Mimarlık Fakültesi'nde düzenlendi. Kurultay öncesinde, 11 Kasım 2017 Cumartesi günü Ankara, İstanbul ve İzmir'de eşzamanlı olarak öğrenci forumları gerçekleştirildi. İstanbul Öğrenci Forumu, eğitimin güncel durumuna ilişkin sunumlarla başlayıp, öğrencilerin sorunlarını ve odanın öğrenci çalışmalarını tartıştıkları forum ile devam etti. Forumun sonunda Mimarlık ve Eğitim Kurultayı IX'a sunmak üzere bir sonuç metni hazırlandı.

8.10.3. Mimarlık ve Eğitim Kurultayı – IX'a Katılım

16-17 Kasım 2017'de ODTÜ Mimarlık Fakültesi'nde düzenlenen Mimarlık ve Eğitim Kurultayı IX'a Mimarlar Odası İstanbul Büyükşehir Şubesi öğrenci temsilcileri de katılım sağladı. 2017-2018 dönemi üniversite öğrenci temsilcileri seçimi kurultaydan bir ay önce gerçekleştirilmişti. Üniversitelerinin temsilcisi olarak seçilen öğrenciler, hem kurultay öncesi gerçekleştirilen İstanbul Öğrenci Forumu hem de Mimarlık ve Eğitim Kurultayı IX aracılığıyla eğitim alanına ilişkin sorunlarını ve çözüm önerilerini paylaşma olanağı bularak döneme güzel bir başlangıç yaptılar.

8.11. Kent Düşleri Atölyeleri Çalışma Grubu

Kent Düşleri Atölyeleri, Mimarlar Odası İstanbul Büyükşehir Şubesi tarafından, mimarlığın kamusal ve toplumsal sorumluluklarına yönelik farkındalık yaratmak amacıyla 2005 yılından bu yana yürütülmektedir. 44. dönem çalışmaları kapsamında, 2016 yılında Kent Düşleri Atölyeleri XI "Karşılaşmalar"

teması ile (Bkz. 9.9; 9.25.2; 11.2.3), 2017 yılında ise Kent Düşleri Atölyeleri XII “Paylaşmak” teması ile (Bkz. 9.10; 9.25.9; 11.2.4) gerçekleştirilmiştir.

Mimarlar Odası mekânlarında planlanan ve farklı yarıyıl düzeylerinin bir araya geldiği atölye çalışmaları, düzenleme kurulu dışında çok sayıda akademisyen ve serbest çalışan meslektaşın katılımı ile sürdürülmekte, farklı meslek alanlarından katkılar ile zenginleşmektedir.

Kent Düşleri Atölyelerine, hem Türkiye'nin çeşitli kentlerinde bulunan mimarlık bölümlerinden hem de iç mimarlık, şehir ve bölge planlama, heykel gibi farklı bölümlerden öğrencilerin katılımları her geçen yıl artmaktadır. Ayrıca çok sayıda mimarlık bölümü, öğrencisinin Kent Düşleri Atölyelerinde gerçekleştirdikleri çalışmaları staj programları kapsamında değerlendirmektedir. Bu nedenle Mimarlar Odası İstanbul Büyükşehir Şubesi Kent Düşleri Atölyeleri Çalışma Grubu olarak atölye programını genişletmek ve zenginleştirmek üzere çalışmalar yapılmaktadır.

Kent Düşleri Atölyeleri Çalışma Grubu, atölyelerde geçmişten bugüne sürdürülen ve öğrencilerin mesleki sorumluluklarının yanı sıra kente ve topluma karşı sorumluluklarını geliştirmeye, meslek alanına yönelik donanımlarını artırmaya ve entelektüel birikimlerine katkı sağlamaya dönük çalışmaları zenginleştirecek yeni yöntemler üzerine yoğunlaşmaktadır.

Bu kapsamda ele alınan yöntemlerden bir kısmı, farklı disiplin alanlarından akademisyenler ve meslek insanları ile atölye çalışmaları süresince ortak atölye çalışmaları gerçekleştirilmesi, çeşitli alanlardan sanatçılar eşliğinde öğrencilerin yaratıcılıklarını geliştirebilecekleri çeşitli ortak etkinlikler düzenlenmesi olarak sıralanabilir.

Önümüzdeki yıllar için ise, öğrencilerin toplumsal hayatla daha fazla iç içe olarak çalışabilecekleri uygulama atölyeleri, yıl içine yayılmış mini atölyeler, mesleki sorumluluk ve meslek etiği kavramlarını tartışmaya açabilecek çeşitli yöntemler üzerine çalışılmaktadır.

8.12. Kentleşme ve Planlama Sorunlarına Yönelik Çalışmalar

Geçtiğimiz dönemin özelliği itibariyle kent ve planlama sorunlarına ait çalışmalar çalışma dönemine özel ve geçmiş dönemlerin devamı olarak gerek hukuk gerekse toplumsal alanda kesintisiz olarak sürdürülmüştür. Çalışma

dönemimizin özelliği olarak bu çalışmalar, büyükşehir şube temsilciliklerimiz, ÇED Danışma Kurulumuz, TMMOB'ye bağlı ilgili meslek odaları, sivil toplum kuruluşları, kent ve mahalle dayanışmaları ve kuruluşlarında önemli katkıda bulunduğumuz Kent ve Çevre İçin Haydarpaşa Dayanışması, Taksim Dayanışması ve Haliç Dayanışması gibi toplumsal platformlar ile birlikte ve dayanışma içinde yürütülmüştür.

Geçmiş dönemlerden süregelen ve bu döneme özgü kent ve planlama sorunlarının hukuk süreçleri hakkında bilgiler, çalışma raporumuzun 12. Hukuk Çalışmaları bölümünde aktarılmıştır. Aşağıda bu çalışmalardan üç konu arşivlere aktarılması açısından kronolojik özet olarak aktarılmıştır.

8.12.1. Atatürk Kültür Merkezi

Aralık 2005'te dönemin Kültür ve Turizm Bakanı Atilla Koç'un ağzından "Atatürk Kültür Merkezinin yıkılacağı ve yerine yeni bir kompleks yapılacağı" haberlerinin basın yayın kuruluşlarında yer almaya başlamasından itibaren Atatürk Kültür Merkeziyle ilgili çalışmalar ilgili toplum kesimleri ile birlikte kesintisiz olarak 44. çalışma dönemize kadar sürdürülmüş olup yapılan çalışmalara ilişkin kapsamlı bilgi ilgili dönem çalışma raporlarında üyelerimize aktarılmıştır.

Özetleyecek olursak:

İstanbul'un en önemli kültür ve sanat mekânı niteliğinde olan AKM'nin rö-lövelerine uygun olarak hazırlanan restorasyon projesinin gerçekleştirilmesine ilişkin mutabakat, 20.12.2009 günü TMMOB Mimarlar Odası ile Kültür ve Turizm Bakanlığı yetkililerinin de katıldığı bir toplantıda bir tutanakla kayıt altına alınmış; bilahare, ilgi projeler II Numaralı Kültür Varlıkları Bölge Koruma Kurulu'nun onayına sunulmuş ve kurulun 31.12.2009 tarih ve 3130 sayılı kararıyla onaylanmıştır. Ocak 2010'da Beyoğlu Belediyesi tarafından ruhsat verilmiştir.

14 Mart 2012'de İstanbul Atatürk Kültür Merkezi güçlendirme ve tamirat-tadilat işleri uygulaması Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından tekrar ihale edilerek 16 Mayıs 2012'de yer teslimi yapılarak, 12 Temmuz 2012 tarihli ruhsatla onarım ve güçlendirme inşaat işi başlatılmıştır.

Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, 6 Haziran 2013'te "AKM inşallah yıkılacak", "Barok mimariyle bütünlük arz edecek şekilde buraya dev bir opera

binası yapalım” şeklinde açıklamalarda bulunmuş; bu açıklama ve inşaatın devam ettirilmemiş olduğunun tespiti üzerine yaptığımız başvuruya cevaben Kültür ve Turizm Bakanlığı’nın 16 Temmuz 2012 gün ve 135118 sayılı yazısı ile inşaatın bazı can ve mal güvenliğini etkileyecek nedenler ile 24 Mayıs 2013 tarihinde (yer tesliminden 1 sene sonra) durdurulmuş olduğu cevabı alınmıştır. Ancak günümüze değin yapılan bütün başvurulara, uyarılara ve suç duyurularına rağmen inşaat bir türlü başlatılmamış, can ve mal güvenliği nedeniyle inşaatının durdurulduğu söylenen bina uzun bir süre çevik kuvvet tarafından karakol olarak kullanılmış ve bilerek çöküntüye terk edilmiştir.

28 Haziran 2017 tarihinde basında Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan tarafından Atatürk Kültür Merkezi (AKM) için, “*Projesi bitti, yıkıp yeniden çok güzel bir eseri İstanbul’a kazandıracamız*” haberlerinin çıkması üzerine ilgili kurula başvuru yapılmış ve henüz böyle bir projenin kurula iletilmediği bilgisi alınmış ve “Atatürk Kültür Merkezi 9 Yıldır Kapalı! Yargı kararlarına rağmen yıllardır çürümeye terk edilen AKM’nin tümüyle yıktırılarak yerini alacak yeni yapı için proje hazırlanması anayasal suçtur” başlıklı basın açıklaması yapılmıştır (Bkz. 2.1.18).

Bu açıklamadan sonra basında tekraren AKM’nin yıkılıp yerine yapılacak yeni binanın tanıtımının yapılacağı haberleri çıkması üzerine bilgi alınmak üzere 26 Ekim 2107 tarih ve 2017.06.3171 sayılı yazımızla Kültür ve Turizm Bakanlığı İstanbul II Numaralı Kültür Varlıkları Koruma Bölge Kurulundan ve proje müellifi Murat Tabanlıoğlu’ndan bilgi istenmiştir.

6 Kasım 2017’de Cumhuriyetin simgesel değerlerinden, modern mimarlık ve kültür varlıklarımızın en önemli yapıtlarından Atatürk Kültür Merkezi’nin yıkılarak yerine yapılacak yeni proje, 6 Kasımda Kültür ve Turizm Bakanlığı’nın Söğütözü Kongre Merkezi’nde düzenlediği toplantıda Cumhurbaşkanı Erdoğan tarafından bizzat açıklanmıştır.

7 Kasım 2017 günü ilgili kurum ve kişilerin de katılımıyla sürecin tümünü aktaran bir basın toplantısı düzenlenmiş ve “AKM’yi Yıkıma Terk Etmek de Yıkma da Suçtur!” başlıklı basın açıklaması yayımlanmıştır (Bkz. 2.1.20).

10 Kasım 2017 tarihinde Kültür ve Turizm Bakanlığı İstanbul II Numaralı Kültür Varlıkları Koruma Bölge Kurulu 11367120-2260 sayılı yazısı ile, 26 Ekim 2107 tarih ve 2017.06.3171 günlü yazımıza yanıt vermiş ve AKM’nin

tescilinin kaldırılmasına ve tanıtımı yapılan avan projenin kabulüne dair Kültür ve Turizm Bakanlığı İstanbul II Numaralı Kültür Varlıkları Koruma Bölge Kurulunun odamız gözlemci üyesinin katılmadığı 20.10.2017 gün ve 372 sayılı toplantısında almış olduğu 5785 sayılı kararını iletmiştir.

Hiçbir bilimsel veriye ve/veya araştırmaya dayanmadığı gibi İstanbul I Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunun 6 Ocak 1999 gün ve 10521 sayılı kararının eksik ve hatalı aktarımlarına bağlı tamamen sübjektif ve yönlendirilmiş yoruma bağlı bir karar olan, 1993 yılından itibaren defalarca yinelenen bütün kurul ve yargı kararlarına, Anayasaya, 2863 sayılı yasaya, ulusal ve uluslararası kültür varlıklarını koruma kuram, ilke ve mevzuatına da aykırı bulunan; bu aykırılıkların yanı sıra İstanbul II Numaralı Kültür Varlıkları Koruma Bölge Kurulunun kendi çalışma döneminde aldığı kararlar ile de çelişkili bulunan bu karar odamızca yürütmenin durdurulması ve iptali istemiyle 18 Aralık 2017 tarihinde yargıya taşınmıştır.

8.12.2. Salıpazarı Limanı Deniz Turizm Tesis Alanı (Kruvaziyer Liman / Galataport)

Yük ve yolcu taşımacılığı Cenevizler dönemine kadar dayanan ve yapımına 1892 yılında başlanan Karaköy (Galata) rıhtımı 1895'te tamamlanmıştır. 1910 yılında iki antrepo ve 1928 yılında 3 antrepo inşa edilerek 1986 yılına kadar faaliyetini sürdürmüştür. 1988 yılında liman alanı yük gemilerine kapatılarak sadece yolcu ve kruvaziyer gemilerin giriş çıkışına izin verilmiştir. Türkiye Denizcilik İşletmeleri'ne bağlı 'İstanbul Liman İşletmesi' olarak faaliyetin sürdüğü Salıpazarı Liman Bölgesi, Galata Kulesi, Kılıç Ali Paşa Camii, Tophane Çeşmesi, Nusretiye Camii, Nusretiye Saat Kulesi, Tophane-i Amire Binası, Sokullu Camii gibi eserlerle aynı konumda olup İstanbul silüetinin önemli bir parçasıdır. Salıpazarı Limanı'nın bulunduğu alan aynı zamanda kentsel sit alanıdır. "Kruvaziyer liman alanı" fonksiyonu getirilen ve liman alanını da içine alan bölge, İstanbul I Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunca 07.07.1993 gün ve 4720 sayılı karar ile ilan edilen Beyoğlu Kentsel Sit Alanının bölünmez bir parçasıdır.

Ancak İstanbul Büyükşehir Belediyesi ve Beyoğlu Belediyesi "turizm alanı" ilan edilen ve Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na devredilen bu alanda planlama yetkileri bulunmadığından yapılan Beyoğlu İlçesi 1/5.000 ve 1/1.000

ölçekli koruma amaçlı nâzım ve uygulama imar planlarında bu alan plan sınırı dışında bırakılmıştır. Geçmiş çalışma dönemlerimizde ilişkin Kültür ve Turizm Bakanlığı'nca 30.09.2004 tarihinde onanan Tophane Salıpaazarı Kurvaziyer Yat Limanına ait 1/5000 ölçekli nâzım ve 1/1000 ölçekli uygulama imar planları TMMOB Şehir Plancıları Odası İstanbul Şubesi ile birlikte dava konusu edilmiş ve Danıştay 6. Dairesi'nin 2005/3313 dosya numaralı ve 07.12.2005 tarihli kararı ile planların "yürütmesinin durdurulmasına" karar verilmiştir. Danıştay 6. Dairesi, söz konusu planlara ilişkin, İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nce açılan davada da "yürütmenin durdurulması" kararı vermiştir.

22.10.2012 tarihinde Başbakanlık Özelleştirme İdaresi Başkanlığı Özelleştirme Yüksek Kurulu tarafından İstanbul İli Beyoğlu İlçesi Salıpaazarı Kurvaziyer Liman Alanına İlişkin 1/5000 ölçekli Koruma Amaçlı Nâzım İmar Planı ve 1/1000 ölçekli Koruma Amaçlı Uygulama İmar Planı hazırlanmış, 22.10.2012 gün ve 2012/160 sayılı karar ile onaylanmıştır. Anılan 1/5000 ölçekli koruma amaçlı nâzım imar planı ve 1/1000 ölçekli Salıpaazarı Limanı Deniz Turizm Tesis Alanı (Kurvaziyer Liman) Koruma Amaçlı Uygulama İmar Planının ile kamuya açık olması gereken bir alan kısmen özel kullanıma (turizm alanı) açılarak yapılaşmaya maruz bırakılmıştır. Korunması gereken alanları yapılaşmaya açması, plan bütünlüğünü, kamu yararını ve plan kademelenmesi ilkelerini göz ardı etmesi, 3194 sayılı İmar Kanunu ve Plan Yapımına Ait Esaslara Dair Yönetmelik, 3621 sayılı Kıyı Kanunu, 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu ve Korunan Alanlarda Yapılacak Planlara Dair Yönetmelik ile şehircilik ilkeleri ve planlama esaslarına uygun olmaması nedenleri ile öncelikle yürütmesinin durdurulması ve iptali gerekçesi ile odamız, TMMOB Şehir Plancıları Odası ve TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası tarafından yargıya taşınmıştır.

Bütün bilimsel, mesleki ve hukuksal gerçeklere, gerekçelere ve bilirkişi raporlarına rağmen söz konusu davalar aleyhimize, daha doğru bir söyleyişle kamu yararı aleyhine neticelenmiş ve bugün geri dönülemez sonuçlarını yaşadığımız uygulama sürecince gelinmesine neden olunmuştur.

9 Haziran 2016

Kültür ve Turizm Bakanlığı İstanbul II Numaralı Koruma Bölge Kurulunun, 09.06.2016 gün ve 4459 sayılı, 09.06.2016 gün ve 4460 sayılı ve 09.06.2016

gün ve 4462 sayılı kararları ile sadece geçerli olduğu plan sınırları içerisindeki tarih, kültür varlıklarını, kıyı yapısı, ekolojisi ve oşinografisini değil öncelikle komşuluğunu ve artalanını teşkil eden Karaköy, Salıpazarı ve Tophane bölgesinin tescilli ve/veya tescilsiz fiziksel yapı güvenliği başta olmak üzere bütün İstanbul'u tehdit altına alan avan projeler onaylanmıştır. Söz konusu kurul kararlarında;

- a) 09.06.2016 gün ve 4459 sayılı kararın kapsadığı alan, Beyoğlu İlçesi Kemankeş Mahallesi, Kemankeş Caddesi 112 pafta,78 ada, tescilli 2, 3, 4, 6, 7, 8 parseller ve tescilsiz 5 parsel ve
- b) 09.06.2016 gün ve 4460 sayılı kararın kapsadığı alan, Kılıç Ali Paşa Mahallesi, Amerikan Pazarı Sokak,139 pafta, 2498 ada, tescilli 72 ve tescilsiz 73, 74 parseller olarak alan (yatırımcı farkı esas alınarak) iki bölgeye ayrılmıştır.

09.06.2016 günlü ve 4459 sayılı kararın kapsadığı alan, Beyoğlu İlçesi Kemankeş Mahallesi, Kemankeş Caddesi 112 pafta,78 ada, tescilli 2, 3, 4, 6, 7, 8 parseller ve tescilsiz 5 parsellere ilişkin olarak;

İstanbul I Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 2.06.1999 gün ve 10858 sayılı kararıyla korunması gerekli kültür varlığı olarak tescil edilmiş, İstanbul I Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Kurulu'nun 10.01.2001 gün ve 12528 sayılı kararıyla koruma grubu II olarak belirlenmiş, kurulun 05.03.2015 tarih ve 3209 sayılı kararıyla rölöve ve restitüsyon projeleri onaylanmış, 112 pafta,78 ada, 2 parseldeki Merkez Rıhtım Han genel müdürlük binası, bodrum kat eklenerek otele dönüştürülmüş;

78 ada, 3 parsel, İstanbul I Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 2.10.2002 gün ve 14294 sayılı kararıyla "korunması gerekli kültür varlığı" olarak tescil edilmiş, kurulun 05.03.2015 tarih ve 3210 sayılı kararıyla koruma grubu II olarak belirlenmiş, rölöve ve restitüsyon projeleri onaylanmış; Bauhaus geleneğinin en önemli temsilcilerinden olan ve statik sistem çözümü ile dünya zemin mekaniği literatüründe yer almış Yolcu Salonu bodrum kat eklenerek, spa vb gibi tesisler düzenlenerek tamamen otele dönüştürülmüş;

78 ada, 4 parsel, İstanbul I Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma

Kurulu'nun 10.01.2001 gün ve 12528 sayılı kararıyla korunması gerekli kültür varlığı olarak tescil edilmiş, kurulun 05.03.2015 tarih ve 3211 sayılı kararıyla I. grup korunması gerekli kültür varlığı olarak tescil edilmiş, aynı kurulun 09.10.2015 tarih ve 3819 sayılı kararıyla rölöve ve restitüsyon projeleri onaylanmış,1910 yılında inşa edilen Çinili Rıhtım Han, bodrum kat eklenerek otele dönüştürülmüş;

78 ada 6,7 parsellerde yer alan kurulun 09.10.2015 tarih ve 3819 sayılı kararıyla korunması gerekli kültür varlığı olarak tescil edilmiş 10907 ve1911 yılları arasında Galata Rüşumat Gümrük Binası inşa edilmiş bulunan tarihi Paket Postanesi bodrum eklenerek ticari alanlar ve otele (yeme-içme alanları ve perakende alanları) dönüştürülmüştür.

78 ada, 5 parselde yer alan 1938 tarihli Naci Meltem tasarımı olan ve Türkiye'nin ilk modern antreposu olan 20 No'lu antreponun yıkılması kararlaştırılarak, otopark ve bodrum kat eklenerek tamamen yeni bir otele dönüştürülmüştür.

Sonuç olarak tüm alanlar ve yapılar kruvaziyer limanla fiziksel ve fonksiyonel olarak hiç alakası olmayan bir biçimde otele dönüştürülmüş, bütün yapılar zeminin dolgu ve çok hassas olduğu bu bölgede komşu yapıları ve tescilli yapıların fiziksel bütünlüğünü risk altına alan bir biçim ve teknikle inşa edilecek otellere hizmet verecek servis alanları, mutfak, spa, otopark vb gibi bodrum katları ile birbirlerine bağlanmıştır.

Daha da vahim olarak tarihi rıhtıma ek olarak inşa edilen ve inşası sırasında ortaya çıkan vibrasyonlar (kaynağa 10 m mesafede titreşim hızı 10,95 mm/sn, 11 m mesafede 9,96 mm/sn, 20 m mesafede ise 5,48 mm/sn olarak belirtilmiştir) ile binaların cephelerinde görünen hasarlar yaratan ek rıhtım yapısı ise "yarı kamusal alan" gibi planlama literatüründe olmayan bir tanımlamayla söz konusu otellerin havuz ve dinlenme terası olarak projelendirilmiştir

c) 09.06.2016 günlü ve 4460 sayılı kararın kapsadığı alan, Kılıç Ali Paşa Mahallesi, Amerikan Pazarı Sokak,139 pafta, 2498 ada, tescilli 72 ve tescilsiz 73, 74 parseller olarak onaylan projelerde, zemin üstünde tamamen iş merkezlerine ve ticarete ayrılmış toplam 21 adet betonarme blok önerilmiş bütün gümrük ve ulaşım dahil kruvaziyer liman faaliyetleri

ise bodrum katlara atılmıştır. Bu durum ise gerek liman faaliyetleri açısından, gerekse zemin yapısı ve trafik açısından kabul edilemez ve plan kararlarına açıkça aykırı olup başta Mimar Sinan eseri Kılıç Ali Paşa Camii, Nusretiye Camii ve Nusretiye Saat Kulesini tehdit altına almakta ve geri dönüşü mümkün olmayacak zararlara yol açma riskini taşımaktadır.

Sonuç olarak gerek trafik yükü gerekse yeraltına alınan trafik ve ana işlevi olan liman ile ilgili her türlü kullanımın zeminin son derece yetersiz ve problemli olduğu yeraltına alınması, yerüstünün tamamen ticarete ayrılması, İstanbul'un tarihi, kültürel ve doğal yapısı açısından eşsiz bir alanının kruvaziyer liman bahanesiyle ticarete açılmasının en önemli göstergelerinden biri olmuştur.

Ayrıca ilgili kurul, "İstanbul İli, Beyoğlu İlçesi, Kemankeş Mahallesi, Kemankeş Caddesi, 112 pafta, 78 ada, tescilli 2, 3, 4, 6, 7, 8 parseller ve tescilsiz 5 parsel; Kılıç Ali Paşa Mahallesi, Amerikan Pazarı Sokak, 139 pafta, 2498 ada, tescilli 72 ve tescilsiz 73, 74 parsellere ilişkin iletilen ağaç rölövesinin belge olarak kurul arşivine alınmasına ve talep edilen transplanstasyon işleminin çevresindeki tescilli yapılara zarar vermeden yapılmasına 2863 sayılı yasa uyarınca sakınca olmadığına karar verildi" kararıyla tabiat varlıkları hakkında yetki aşarak karar vermiştir. Bu kararın alınmasına neden olan Orman Mühendisi Kemal Duman, Orman Mühendisi İpek Açıkgöz ve Orman Mühendisi Serkan Polat tarafından hazırlanan rapor da doğal varlıklara bakış açısından son derece açıklayıcı bulunmaktadır. İlgili raporda şöyle denilmiştir: "İstanbul'un eşsiz konumundaki planlama alanı içerisinde tarihe uygun liman ve yapılarla yenilenen Beyoğlu ile bütünleşmesini sağlanması, halkın erişimine açılması, bölgenin ülke ekonomisine katma değer katacak yeni yapılarla kullanıma açılması gibi üstün kamu yararı etkileri göze alındığında, anılan parsellerde anıt ve korunmaya değer ağaç yoktur."

25 Temmuz 2016

İlgili proje müellifleri meslektaşlarımızdan söz konusu projeler hakkında bilgi istemiş ve projelerini TMMOB Mimarlar Odası Serbest Mimarlık Hizmetlerini Uygulama Tescil ve Mesleki Denetim Yönetmeliği uyarınca mesleki denetime sunmaları talep edilmiştir.

23 Ağustos 2016

09.06.2016 gün ve 4459 sayılı, 09.06.2016 gün ve 4460 sayılı ve 09.06.2016 gün ve 4462 sayılı kararlar, devam etmekte olan geri dönüşü olmayan zararlara daha fazla neden olunmaması için ivedilikle yürütmesinin durdurulması ve iptaline karar verilmesi için odamız tarafından yargıya taşınmıştır. 22.09.2016 TT İstanbul 2. İdare Mahkemesinin dava konusu kurul kararları ile ilgili olarak ayrı ayrı dava açılması gerektiğinden bahisle “dilekçenin reddine” ilişkin karar tarafımıza iletilmiştir. Hukuken nasıl alındığı anlaşılmayan bu karara ilgili mahkemeler nezdinde itiraz edilmiştir (Bkz. 12.23).

22 Şubat 2017

17 Şubat 2017 Karaköy Yolcu Salonu yıkımı ve 112 pafta 78 ada da sürdürülen inşai faaliyetler nedeniyle Kemankeş Caddesinde görülen ciddi çatlaklar görülmesi üzerine inşai faaliyetlerin durdurularak gerekli önlemlerin alınması için ilgili belediyelere ve kurula başvurulmuştur.

2 Mart 2017

17 Şubat 2017 Karaköy Yolcu Salonunun yanı sıra İstanbul I Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 10.01.2001 gün, 12528 sayılı kararıyla korunması gerekli kültür varlığı olarak tescil edilip kurulun 05.03.2015 gün, 3211 sayılı kararıyla koruma grubu I olarak belirlenen, İstanbul İlçesi Kemankeş Mahallesi, Kemankeş Caddesi, 112 pafta, 78 ada, 6-7 parsellerdeki Paket Postanesi de yıkım kararı olmadan, güçlendirilerek korunmasına dair raporlar bulunmasına rağmen üç cephesinin dış duvarları dışında tamamen yıkılmıştır. Bu yıkımlar üzerine: 1) İBB Başkanlığı yetkilileri, 2) İstanbul II Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu üyeleri, 3) Salıpazarı Liman İşletmeleri ve Yatırımları AŞ yetkilileri hakkında, İstanbul II Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun kararı ile korunması gerekli taşınmaz kültür varlığı olarak tescil edilen yapıların restorasyonunda gerçekleşen yıkım ve hasarlar ile inşaat çevresinde can ve mal güvenliğini tehdit eden çalışmalarını yürüten yatırımcı şirket ve bu inşai uygulamalara izin veren ve denetim sorumluluğu bulunan kamu görevlileri hakkında soruşturma başlatılarak eylemlerine uyan suçlardan ceza davası açılması talebinde bulunulmuştur.

Konstrüksiyon özellikleri ile betonarme yapılarda öncü rol üstlenmiş Eski Paket Postanesi ve Cumhuriyet dönemi mimarlığının özgün örneklerinden

olan Karaköy Yolcu Salonu binalarının yıkımı Denizcilik İşletmeleri Genel Müdürlüğü binası, Çinili Han ve Tophane Saat Kulesinin büyük tehdit altına alınması, alanda sürdürülen zemin çalışmalarının parsel dışına taşarak kamusal alanlarda ve komşu binalarda da hasarlara yol açması üzerine tüm sürece ilişkin gelişmeler hakkında kamuoyunu bilgilendirmek amacıyla 2 Mart 2017 Perşembe günü saat 11.00'de Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi Karaköy binasında basın toplantısına düzenlenmiştir.

6 Mart 2017

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı İmar Müdürlüğü tarafından 06.03.2017 tarih ve 625 sayı ile yapı tatil tutanağı düzenlemiştir.

12 Mayıs 2017

Suç duyurumuza konu kararları nedeniyle inceleme devam ederken ilgili kurul 12.05.2017 tarih, 5429 No'lu kararıyla, Karaköy Yolcu Salonuyla ilgili "09.06.2016 tarih ve 4459 sayılı kararıyla restorasyon projesi kapsamında uygulamalara devam edilebileceğine" ve Paket Postanesine ilişkin ise "iletilen güncel rölövenin ve tadilat restorasyon (rekonstrüksiyon) projesinin uygun olduğuna" karar verilmiş, yıkımlardan sonra İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı İmar Müdürlüğü'nün 06.03.2017 tarih ve 625 No'lu yapı tatil tutanağı ile durdurulan proje uygulamalarının devamı mümkün kılınmıştır.

23 Mayıs 2017

Kemankeş Caddesi 112 pafta, 78 ada, 3 parseldeki Karaköy Yolcu Salonu ile Kemankeş Caddesi 112 pafta, 78 ada, 6-7 parsellerdeki Paket Postanesinin yıkılması nedeniyle Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi adına İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı'na 02.03.2017 tarihinde yaptığımız suç duyurusu üzerine İstanbul İl Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu üyeleri hakkında yürütülen ön inceleme çerçevesinde Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından ilave bilgi ve belge talebinde bulunulmuştur.

30 Mayıs 2017

Suç duyurumuza konu kararları nedeniyle inceleme devam ederken yıkımlardan sonra İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı İmar Müdürlüğü'nün 06.03.2017 tarih ve 625 No'lu yapı tatil tutanağı ile durdurulan proje uygulamalarının devamına izin veren 12.05.2017 tarih 5429 sayılı kararının da inceleme kapsamına alınması talep edilmiştir.

7 Temmuz 2017

Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın 4483 sayılı kanun uyarınca 28.06.2017 tarih ve 10 sayılı kararı ile kurul üyeleri hakkında "soruşturma izni verilmemesi" kararına, Danıştay nezdinde itiraz edilmiştir. Konu hakkında ilgili odalar, sivil toplum örgütleri ve kurul nezdinde çalışmalarımız sürdürülmektedir.

8.12.3. Kabataş Transfer Merkezi (Martı Projesi)

Kabataş İskelesi Ulaşım Transfer Merkezi'ne konu edilen alan bilinen geçmiş 5. yüzyıla uzanan, tarihi doğal ve kültürel özellikleri ile bir dünya mirası olan İstanbul'un tarihi geçmişi kent içindeki konumu, dokusu ve barındırdığı çok önemli ve değerli kültürel, endüstriyel, arkeolojik ve tarihi miras niteliği taşıyan yapılar, Boğaz'a ve Haliç'e inen geniş yamaçları, kıyıları ile İstanbul silüetini belirleyen topografik, kentsel yapısı ve doğal değerleri açısından korunması gerekli son derece önemli bir kentsel sit alanı olan Beyoğlu ilçesinin en önemli kıyı alanıdır ve bu özellikleri nedeni ile de İstanbul I Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 07.07.1993 gün, 4720 sayılı kararı ile "kentsel sit alanı" ilan edilmiştir. Bugüne kadar özellikle Kabataş İskelesi ve Taksim-Kabataş füniküler hattı, metro hattı gibi gerek deniz gerek raylı ulaşım güzergâh ve yapılarıyla ilgili kararları için de ilgili koruma kurul kararlarına uygun olarak koruma amaçlı imar planları bütünlüğü kapsamında kararlar üretilmiş ve bu alanda üretilecek her türlü ulaşım projesinin Dolmabahçe Camii ve çevresinden Fındıklı Camii ve Mimar Sinan Üniversitesi'ne kadar uzanan kısımla birlikte tüm Beyoğlu Sit Alanı bütünlüğü esas alınmıştır.

Ancak kamuoyunda "Martı Projesi" olarak anılan proje, İstanbul II Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kuruluna iletilmiş, kurulun 17.07.2008 tarih ve 1996 sayılı kararı ile söz konusu projeye ait iskele ve dolgu sınırları 21.05.2009 tarihinde İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığınca onaylanarak yürürlüğe giren 1/5000 ölçekli KANİP ve 1/1000 ölçekli KAÜİP Beyoğlu planlarına işlenmiştir.

1/5000 ölçekli KANİP, Beyoğlu Kentsel Sit Alanına ilişkin 07.01.2009 tarih ve 2302 sayılı kurul kararı ile uygun bulunan 1/5000 ölçekli koruma amaçlı nâzım imar planı 21.05.2009 tarihinde İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığınca onaylanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu koruma amaçlı

nâzım imar planında Kabataş Ulaşım Transfer Merkezi gösterilmiş plan hükümlerinin IV-3 maddesinde Kabataş iskele alanı kentsel tasarım alanı olarak belirlenmiş, plan notlarında kentsel tasarım projesi ile uygulama yapılacağı belirtilmiştir.

13 Mayıs 2016

Kabataş Ulaşım Transfer Alanını öneren koruma amaçlı tüm Beyoğlu nâzım ve imar planları yargı tarafından iptal edilmiş bulunmasına rağmen, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Meclisinin 13 Mayıs 2016 tarihli 860 sayılı kararında ve İstanbul II Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 6 Ekim 2016 tarihli 4852 sayılı kararında belirtildiği gibi, Kabataş İskelesi, Kabataş-Taksim füniküler hattı ve yapımına başlanan Mahmutbey-Kabataş metro hattının entegre olacağı “transfer merkezi projesi” çalışmaları sonucunda dolgu formunda ve büyüklüğünde bazı değişiklikler yapılması ihtiyacının oluşmuş olduğu bildirilmiş ve bu doğrultuda hazırlanan plan değişikliği onaylanmış, ancak askıya çıkarılmamıştır.

Bu kararın ve Kabataş iskelelerinin kapatılacağına duyulmasının ardından kamuoyunda “Martı Projesi” olarak adlandırılan ve yeni hali hâlâ onaylı olmayan Kabataş Transfer Merkezi projesi kamuoyunda tartışılmaya başlanmış ve İstanbul Kent Savunması ve ilgili yurttaşlar tarafından kapatılan iskele önünde açıklamalar yapılmıştır.

Ağustos 2016

Kabataş iskeleleri ulaşımına kapatılmış; tarihi, doğal, kültürel değerler ve kentsel yaşam açısından son derece hassas davranılması gerekli olan bu önemli bölgede koruma amaçlı imar planlarının yargı kararları doğrultusunda düzenlenmesi beklenmeden ve kuruldan onay dahi alınmadan transfer merkezi kıyı iskele yapısı ve dolgusu fiilen uygulamaya başlatılarak suç işlenmiş ve işlenmeye devam edilmektedir. Bu konuda tarafımızdan yapılan açıklamalar nedeni ile de oda başkanımız ve kurul gözlemci üyemiz ve kent savunması ilgilileri hakkında projeye hakaret iddiası ile manevi tazminat davaları açılmıştır. Davalar sürmektedir.

5 Temmuz 2017

Transfer merkezi kıyı iskele yapısı ve dolgusu fiilen uygulanmaya başlatılmasından aylar sonra Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından sadece kıyı kenar çizgisinin deniz tarafını ilgilendiren “Kabataş İskelesi Ulaşım Transfer

Merkezi” 1/5000 ölçekli Nâzım İmar Planı ve 1/1000 ölçekli Uygulama İmar Planı değişikliği, 644 sayılı Çevre ve Şehircilik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümleri ile 3621 sayılı Kıyı Kanununun 7. maddesi uyarınca 5 Temmuz 2017 tarihinde onaylanarak yürürlüğe girmiştir.

18 Ekim 2017

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından 05.07.2017 tarihinde onaylanan “Kabataş İskelesi Ulaşım Transfer Merkezi” 1/5000 ölçekli Nâzım İmar Planı ve 1/1000 ölçekli Uygulama İmar Planı değişikliğinin öncelikle yürütmesinin durdurulması ve iptali istemi ile dava açılmıştır (Bkz. 12.49).

Ocak 2018

Çağrımız üzerine Kabataş Transfer Merkezi projesi hakkında proje müellifi Hakan Kıran tarafından Karaköy binamızda sunuş yapılmıştır. Proje hakkında kurulda görüşmeler devam etmekte olup henüz onay aşamasına gelinmemiştir. Konu hakkında ilgili odalar, sivil toplum örgütleri ve kurul nezdinde çalışmalarımız sürdürülmektedir.